

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D.

Vypracovala:

Dominika Potměšilová

Praha 2017

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Dominika Potměšilová

Územní plánování

Název práce

Koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně

Název anglicky

The concept of landscape arrangement in Chýně

Cíle práce

Cílem práce je navrhnout v řešeném území novou koncepci uspořádání krajiny.

Metodika

Studentka provede literární rešerši zaměřenou především na nástroje územního plánování, ochranu přírody a principů plánování krajiny. Na základě získaných poznatků provede terénní průzkumy krajiny a vztahu sídla a krajiny v zájmovém území zaměřené na identifikaci problémů a hodnot řešeného území. Provede rešerši požadavků na koncepci uspořádání krajiny obce Chýně vyplývajících z nadřazené územně plánovací dokumentace (ZÚR Středočeského kraje) a územně plánovacích podkladů. Výše uvedené využije pro návrh koncepce uspořádání krajiny správního území obce Chýně.

Doporučený rozsah práce

do 50 stran textu doplněného adekvátní obrazovou přílohou

Klíčová slova

koncepce uspořádání krajiny, územní plánování, Chýně

Doporučené zdroje informací

Maier, K., et. al., 2012: Udržitelný rozvoj území. Grada, Praha
Sklenička P., 2003: Základy krajinného plánování. 2. vyd. Naděžda Skleničková, Praha
Středočeský kraj, 2011. Usnesení zastupitelstva č. 4-20/2011/ZK., opatření obecné povahy o zásadách územního rozvoje Středočeského kraje (v aktuálním znění)
Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). (ve znění pozdějších předpisů)
Žák, L., 1947: Obytná krajina. S.V.Ú. Mánes – Svoboda, Praha

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 5. 4. 2017

doc. Ing. Petra Šímová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 4. 2017

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 06. 04. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji tímto, že jsem svou bakalářskou práci na téma „*Koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně*“ vypracovala samostatně pod vedením Ing. Vojtěcha Novotného, Ph.D. a použila jsem pouze podklady uvedené v příloženém seznamu literatury.

V Praze dne.....

.....

Dominika Potměšilová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala panu Ing. Vojtěchu Novotnému, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce, vstřícnost, trpělivost a cenné rady, které mi v průběhu jejího zpracování věnoval. Děkuji také své rodině a svým nejbližším za morální a finanční podporu při zpracování této práce i během celého studia.

V neposlední řadě děkuji obci Chýně, obci Černošice a všem, kteří mi poskytli podklady, jež mi při zpracování velice pomohly.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá koncepcí uspořádání krajiny vybrané obce.

Řešeným územím je katastrální území obce Chýně nacházející se ve Středočeském kraji v okrese Praha – západ.

Teoretická část je věnována zejména krajině a způsobu jejího řešení v legislativním prostředí České republiky, koncepci uspořádání krajiny, studii krajinných struktur a nástrojům územního plánování.

V praktické části je na základě literární rešerše, vypracovaných analýz a terénního průzkumu proveden rozbor řešeného území, na jehož základě jsou stanoveny hodnoty a problémy v území. Následuje posouzení současného řešení krajiny v obci. Tyto části dále poslouží jako podklad pro část návrhovou.

Výsledkem této bakalářské práce je návrh nové koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně.

Klíčová slova: územní plánování, využití území, struktura krajiny

Abstract

The topic of this thesis is the concept of landscape arrangement in a selected village. The cadastral area Chýně was selected as a model territory for this work. It is in Central Bohemia Region next to the capital city Prague, the west part of the city.

The theoretical part of this thesis deals in particular with the landscape and the way of legislative solution in the Czech republic, the concept of landscape arrangement, the study of the landscape structure and the tools of spatial planning.

The practical part contains analysis of the area based on the landscaping exploration, the literature review, the partial analysis and the defined values and problems. There is also the assessment of the current concepts of the landscape arrangement. This part is a base for the design part.

The result of this thesis is the new concept of landscape arrangement in the village Chýně.

Key words: spatial planning, land-use, landscape structure

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	7
1. ÚVOD	8
2. CÍL PRÁCE	9
3. METODIKA.....	10
3.1 Postup práce.....	10
4. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	11
4.1 Krajina	11
4.1.1 Struktura krajiny	12
4.1.1.1 Primární krajinná struktura.....	12
4.1.1.2 Sekundární krajinná struktura.....	14
4.1.1.3 Terciální krajinná struktura.....	16
4.2 Územní plánování	18
4.2.1 Cíle a úkoly územního plánování	19
4.2.1.1 Cíle územního plánování.....	19
4.2.1.2 Úkoly územního plánování.....	19
4.2.2 Nástroje územního plánování.....	20
4.2.2.1 Politika územního rozvoje (PÚR)	20
4.2.2.2 Územně plánovací dokumentace (ÚPD)	21
4.2.2.3 Územně plánovací podklady (ÚPP).....	22
4.2.3 Další nástroje plánování krajiny	23
5. VÝSLEDKY	24
5.1 Lokalizace řešeného území v rámci ČR.....	24
5.2 Širší vztahy.....	24
5.3 Krajinná struktura řešeného území	25
5.3.1 Reliéf a geomorfologie.....	25
5.3.2 Klimatické podmínky	25
5.3.3 Hydrologické charakteristiky	26
5.3.4 Půdní podmínky	27
5.3.5 Využití krajiny (LAND-USE).....	29
5.3.6 Historie obce.....	30
5.3.7 Demografické údaje.....	32
5.4 Analýza platné územně plánovací dokumentace	33
5.4.1 Zásady územního rozvoje Středočeského kraje (ZÚR StK)	33

5.4.2 Územní plán obce Chýně.....	35
5.5 Hodnoty, problémy a limity řešeného území.....	35
5.5.1 Ochranné režimy a limity v území.....	36
5.5.2 Hodnoty v území.....	36
5.5.3 Problémy v území.....	40
5.5.3.1 <i>Střety v území</i>	40
5.5.4 Úkoly k řešení z nadřazené ÚPD a ÚAP.....	43
6. NÁVRHOVÁ ČÁST.....	44
6.1 Regulativy ploch s rozdílným způsobem využití.....	45
7. DISKUZE.....	50
8. ZÁVĚR A PŘÍNOS PRÁCE.....	51
9. SEZNAM PŘÍLOH.....	51
10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ.....	52

SEZNAM ZKRATEK:

Odborné termíny

BPEJ	bonitovaná půdně-ekologická jednotka
ČOV	čistička odpadních vod
HPJ	hlavní půdní jednotka
ÚSES	územní systém ekologické stability
BK	biokoridor
BC	biocentrum
VKP	významný krajinný prvek

Instituce

ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj

Dokumentace

PÚR	Politika územního rozvoje
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ÚP	územní plán
KUK	koncepce uspořádání krajiny
RP	regulační plán
ÚPP	územně plánovací podklady
ÚAP	územně analytické podklady
ÚS	územní studie
PÚ	pozemkové úpravy
PSZ	plán společných zařízení

1. ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá koncepcí uspořádání krajiny v obci Chýně. Řešené území se nachází ve Středočeském kraji v těsném sousedství hlavního města Prahy a má velmi bohatou historii. Navzdory dynamické výstavbě a většinou zemědělsky obdělávané půdě se na území obce nachází i místa s výskytem vzácných, zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Krajina okolo nás, její řešení a ochrana je tím důležitější, čím více ji člověk mění k obrazu svému, čímž způsobuje úbytek původní, člověkem nepozměněné krajiny a změnu její identity, kterou si krajina uchovává v dlouhých časových rozpětích. I proto je zvláště důležité věnovat krajině zvýšenou pozornost v místech, kde je na její úkor kladen velký tlak na výstavbu. Taková území jsou většinou místem konfliktu, kdy se sem lidé stěhují do nově postavených domů z důvodu rekreace v krajině.

I obec Chýně je jedním z takových míst. To je jeden z důvodů, proč jsem si území této obce vybrala pro svou práci. Zároveň je Chýně, ač ne příliš dlouho, místem mého bydliště a získala jsem k ní pevný citový vztah.

2. CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této práce je navrhnout v řešeném území novou koncepci uspořádání krajiny jako možný podklad pro nově vznikající územní plán obce Chýně. Návrh koncepce uspořádání krajiny bude obsahovat změny ve způsobu využívání území a bude vypracován v souladu s vyhláškou č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využití území.

3. METODIKA

3.1 Postup práce

Tato bakalářská práce se zabývá koncepcí uspořádání krajiny na území obce Chýně ležící ve Středočeském kraji v okrese Praha - západ.

Ke zpracování byla použita především metoda analýzy, která zkoumá danou problematiku rozložením na jednotlivé části, ty se pak stávají předmětem dalšího zkoumání. V této práci bylo analýzou posuzováno řešené území na základě tematických okruhů. Dále byla aplikována metoda syntézy, při které dochází ke zkoumání podstatných souvislostí mezi jednotlivými částmi. Došlo tak ke sjednocení jednotlivých částí v celek.

V přípravné fázi vypracování byla shromážděna a prostudována odborná literatura a legislativa zabývající se krajinou, problematikou územního a krajinného plánování a problematikou koncepce uspořádání krajiny. Na základě zjištěných informací byla vypracována literární rešerše vymezující základní pojmy a zabývající se danými tématy.

Dále byly shromážděny podklady relevantní k řešenému tématu, zejména grafické a textové podklady k současně platné ÚPD, plánu společných zařízení, ÚAP Černošice aj. poskytnuté obcí Chýně, obcí s rozšířenou působností Černošice a historické mapy, letecké snímky a ortofoto mapy poskytnuté mapovými portály, zejména ČÚZK. Následně byl proveden terénní průzkum území. Získané poznatky posloužily k vypracování cílených analýz.

Na základě vypracovaných analýz, získaných poznatků a terénních průzkumů byla vypracována návrhová část. Výsledkem je návrh nové koncepce uspořádání krajiny obce Chýně.

4. LITERÁRNÍ REŠERŠE

4.1 Krajina

Krajina je velmi široce užívaný pojem, který nemá jedinou a jednoznačnou definici. Význam tohoto pojmu se liší především řadou různých pojetí, např. právní, geomorfologické, geografické, ekologické, architektonické, historické, demografické či umělecké, a je ovlivněn odlišnou specializací autorů, kteří pojem definovali. Každý vnímá krajinu jinak (Sklenička, 2003). Jak konstatovali Forman a Gordon (1986) „*krajina je možná až příliš rozmanitá na to, abychom se o ní mohli jednoduše vyjádřit*“. Autoři krajinu rovněž chápou jako „*heterogenní část zemského povrchu, skládající se ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, který se v dané části povrchu v podobných formách opakuje*“ (Forman & Gordon, 1986, s. 30).

Havrlant a Buzek (1985, s. 9) hledí na krajinu jako na „*konkrétní část zemského povrchu, jejíž vzhled a charakter je podmíněn jednotnou strukturou a shodnou dynamikou*“. Zajímavé je i pojetí krajiny Ladislava Žáka (1947), který ji vnímá jako „*oblast nebo obytné místo znamenající přírodní prostor přímo úmyslně určený nebo utvářený k přírodnímu obývání*“.

Nelze opomenout výklad pojmu krajina vyplývající z platné právní úpravy. „*Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky*“ (§ 3, odst. 1, zákon č. 114/2002 Sb.).

Podle Evropské úmluvy o krajině (2000) je to „*část území, tak jak je vnímána obyvatelstvem, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů*“ (Evropská úmluva o krajině, 2000, s. 3).

V Politice územního rozvoje je krajina definována jako „*živý v čase proměnný celek, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užitné hodnoty*“ (PÚR ČR, 2015, s. 13).

Krajina jako taková je tedy spíše cítěný pojem a její definice odpovídá potřebám toho, k čemu je používána. Pro naplnění cíle prostorového plánování krajiny, kdy krajina má být trvale zdravá, výnosná a krásná, je nutno respektovat její významové a věcné vrstvy, tzv. krajinné struktury (Löw, 1995).

4.1.1 Struktura krajiny

Struktura krajiny je v nejobecnější podobě definována jako rozložení energie, látek a druhů ve vztahu k tvarům, velikostem, počtům, způsobům a k uspořádání krajinných složek a ekosystémů (Forman & Godron, 1986). Krajinnou strukturu tak určují jednak individuální parametry (jedna krajinná složka, u níž můžeme určovat její velikost, tvar, délku hranic a ostrost rozhraní, ekologický typ, původ a stáří, její vnitřní heterogenitu a kvalitu), a jednak skupinové parametry (vyjadřují celkovou různorodost krajiny, tj. počet, velikostní, tvarovou a typovou rozmanitost krajinných složek, způsob jejich prostorového uspořádání, vzájemnou propojenost nebo izolovanost) (Lipský, 2002).

Pojmy primární, sekundární a terciární krajinná struktura jsou vymezeny podle jejich procesní závislosti na základních charakteristikách prostředí a na lidské populaci v nich žijící. Krajinné struktury se používají např. při hodnocení krajinného rázu. (Löw, 1995; Lipský, 2002).

4.1.1.1 Primární krajinná struktura

Primární (původní) nebo také přírodní struktura krajiny představuje její přírodní základ nezávislý na vlivu člověka. Sestává se ze systému propojených, prostorově funkčních složek, řídicích se ryze přírodními zákonitostmi (přírodní podmínky, hydrologická síť jako odraz reliéfu, přírodní ekosystémy atd.) a dílčích územních jednotek vykazujících zákonité stavy v prostoru a v čase. Primární struktura krajiny je dlouhodobě trvalá a z hlediska lidského věku se podstatně nemění, avšak její jednotlivé části mohou prodělavat změny pod vlivem člověka (Kolejka, 2007; Lipský, 2002; Löw, 1995).

Reliéf je hlavním nositelem ukazatelů prostoru a polohy, které jsou potřebné k interpretaci prostorových vztahů v krajině. Reliéf je ovlivňován působením vnitřních (endogenních) a vnějších (exogenních) geomorfologických pochodů. Vnitřní pochody vedou především k vytváření nerovnosti zemského povrchu, naopak vnějších pochody směřují k zarovnání a zmenšování výškových rozdílů povrchu Země (Demek, 1987). Přírozené geomorfologické útvary zemského povrchu vznikají v důsledku čtyř hlavních procesů, jsou jimi desková tektonika (pohyby pevninských štítů), eroze

(vodní a větrná), ukládání hmot a vyplňování sníženin, pohyby ledovců (Sklenička, 2003 ex. Hack, 1960).

Reliéf zásadně ovlivňuje vznik a vývoj půd, hydrologické charakteristiky krajiny a je příčinou lokálních změn mezoklimatických a mikroklimatických charakteristik a následně vegetační odezvy ve formě anomálních jevů. Reliéf je jedním z nejvýznamnějších determinantů potenciálního (přirozeného) stavu krajiny (Sklenička, 2003).

Klima neboli podnebí je dlouhodobý charakter počasí. Oproti počasí, které vyjadřuje okamžitý stav ovzduší, je klima stálejší. Primárními klimatickými faktory, kterými jsou ovládány suchozemské organismy, jsou teplo, vlhkost, vítr a světlo (Sklenička, 2003).

Makroklima, jinak také regionální klima. Jeho územní rozmanitost je způsobena primárně absolutními i periodickými rozdíly v hodnotách intenzity slunečního záření. Makroklima ovlivňuje existenci rostlinných a živočišných organismů. Jednotlivé typy makroklimatu vytvářejí podklad pro utváření biotů¹ a jejich zonalitu (Sklenička, 2003).

Mezoklima neboli lokální klima, ovlivňuje menší oblasti a je ovlivňováno částečně aktivním povrchem. Přírodními faktory, které nejintenzivněji determinují mezoklima, jsou reliéf, vegetační pokryv a vodní hladiny. V historii bylo mezoklima rovněž silně ovlivňováno antropogenními zásahy, především odlesňováním. V poslední době naopak dominuje znečištění ovzduší, zástavba, odvodňování apod. (Sklenička, 2003).

Mikroklima se vyskytuje v bezprostřední blízkosti organismů. Na jeho úrovni dochází k ovlivňování vývoje rostlin a živočichů, dále také k obrácenému fenoménu, kdy rostliny svým růstem, případně živočichové svým chováním, mohou způsobit krátkodobé i dlouhodobé ovlivnění mikroklimatu (Sklenička, 2003).

Do primární krajinné struktury spadá také souhrn všech forem vody na Zemi, tedy *hydrosféra*. Voda vyskytující se ve vzduchu, což jsou především výpar a srážky, na zemi, tedy povrchová voda „*přirozeně se vyskytující na zemském povrchu*“ i pod povrchem země, čili podzemní voda, „*přirozeně se vyskytuje pod zemským povrchem*“

¹ Společenstvo živých organismů obývajících určité území vyznačující se charakteristickou tvárností (www.priroda.cz).

v pásmu nasycení v přímém styku s horninami“ je základním předpokladem života. S vodou jako takovou souvisí i její ekologický stav, kterým se rozumí „vyjádření kvality struktury a funkce vodních ekosystémů vázaných na povrchové vody“ (§ 2, zákon č. 254/2001 Sb.; Netopil, 1972).

4.1.1.2 Sekundární krajinná struktura

Sekundární (funkční) neboli současná struktura krajiny vychází ze struktury primární a je vyjádřena způsobem využívání krajiny člověkem (land-use neboli využití půdy a člověkem ovlivněné ekosystémy) řídicím se socioekonomickými zákonitostmi. Její podstatu dokládají prostorově uspořádané plochy lesa, orné půdy, luk a pastvin, zástavby různého určení, trvalých kultur a mnoha dalších, ovšem vždy diferencované kvality a určení. Sekundární struktura se v souladu s činností člověka v historickém vývoji velmi rychle mění (Kolejka, 2007; Lipský, 2002; Löw, 1995)

Produkční funkce krajiny

Výroba potravin a průmyslových surovin je proces, který lze nazvat termínem zemědělství. Zemědělství má několik struktur, které se utvářely dlouhodobou lidskou činností a odpovídají soudobým potřebám a technologiím. Jsou jimi například tvary pozemků, velikosti pozemků či kultura zemědělské půdy.

Zemědělství 20. století má za následek scelování dříve fragmentované krajiny, a tudíž i větší náchylnost rozsáhlých zemědělských ploch v krajině k erozi a používané škodlivé chemické látky zapříčinily snížení druhové diverzity (Svatoš & kol., 2009).

Těžba nerostných surovin je jeden z faktorů, při kterém dochází ke změně reliéfu a tvárnosti krajiny. Výrazně zasahuje do zeleně a způsobuje změnu fauny a flory. Má na svědomí devastaci krajiny, změnu vodního režimu, zvýšení náchylnosti k erozi, zábor kvalitní půdy a vznik nestabilních ekosystémů (Úhlava o.p.s., © 2017). Nerostným bohatstvím i jeho těžbou se zabývá zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství.

Produkce dřeva je další z produkčních funkcí krajiny a způsob, kterým se dříví získává, tedy těžba, je obsahem zákona č. 289/1995 Sb, o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). Tento zákon vymezuje čtyři druhy těžby dříví,

předmýtní, mýtní, nahodilou a mimořádnou. První z nich, těžba předmýtní, se provádí za účelem výchovy porostu, mýtní těžba je prováděna za účelem obnovy porostu, těžba nahodilá se provádí kvůli zpracování stromů suchých, vyvrácených, nemocných či poškozených a mimořádná těžba je podmíněna povolením nebo rozhodnutím orgánu státní správy lesů (§ 2, zákon č. 289/1995 Sb.).

V České republice se za rok 2016 vytěžilo přibližně 16 milionů m³ dřeva. Tato hodnota se v období 2002 – 2016 příliš neměnila, nejnižší byla v roce 2002, kdy činila přibližně 14,5 milionů m³ dřeva (UHUL, ©2017).

Mimoprodukční funkce krajiny

Každá krajina zaujímá určitý prostor a vyvíjí se v čase. V rámci tohoto vývoje se mění i komplexní vlastnosti krajiny. Mezi ty patří zejména ekologická stabilita, diverzita a krajinný ráz (Maier & kol., 2012). *Ekologická stabilita* je podle Löwa (1995, s. 9) „*schopnost ekologických systémů uchovat a reprodukovat své podstatné charakteristiky pomocí autoregulačních procesů. Je schopnost ekosystémů vyrovnávat změny způsobené vnějšími i vnitřními činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce*“.

Existují dva typy ekologické stability. Jsou jimi vnitřní (endogenní) ekologická stabilita a vnější (exogenní) ekologická stabilita. Vnitřní ekologická stabilita je vyjádřena schopností ekosystému existovat při normálním působení faktorů prostředí včetně extrémů, na něž jsou ekosystémy dlouhodobě adaptovány. Naopak vnější ekologickou stabilitu vyjadřuje schopnost ekosystému odolávat mimořádným vnějším faktorům, na něž není ekosystém přirozeným vývojem adaptován (Löw, 1995).

Hlavním projevem ekologické stability je *ekologická rovnováha*, což je dynamický stav ekologického systému, který je trvale udržován pouze s drobným kolísáním a v případě změny se systém opět spontánně vrací do původního stavu. Ekologická stabilita (schopnost) a ekologická rovnováha (stav) jsou udržovány přírodními procesy založenými na vzájemné vazbě rostlin, živočichů a mikroorganismů tvořících ekosystém (Löw, 1995).

Retenční schopnost krajiny je součástí zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon). Tento zákon ukládá vlastníkům pozemků za povinnost mimo jiné dbát o zlepšování retenční schopnosti krajiny, tedy přirozené nebo umělé dočasné schopnosti krajiny zadržovat vodu. Podle Skleničky (2003, s. 65)

je retenční schopnost „*funkcí reliéfu, vegetačního krytu, půdně-fyzikálních charakteristik, parametrů vodních toků, vodních nádrží a poldrů*“.

Retence vody je významným činitelem, který ovlivňuje přeměnu srážek v odtok z povodí. Zvláště velký důraz na retenční schopnost krajiny je kladen v územích náchylných k povodním (v záplavových oblastech), protože čím vyšší retence, tím menší okamžité povodňové průtoky při prodloužení doby jejich trvání (§ 27 a § 64, zákon č. 254/2001 Sb.; Sklenička, 2003).

Rekreace je sociální mimoprodukční funkce krajiny. Je to forma odpočinku či aktivní činnosti, kterou člověk provozuje ve volném čase. Rekreace vede k nezbytné obnově a rozvoji fyzické a psychické energie člověka. Poskytuje změnu prostředí, vytváří protiváhu monotónní a náročné práce a přispívá, často v přímém styku s přírodou, k pocitu celkové pohody. Může přispívat k vnitřnímu uspokojení člověka, růstu jeho osobnosti a obohacení jeho intelektu (Mejsnarová, 2011).

S tím souvisí i pojem *rekreační potenciál území*, kterým se rozumí souhrn všech ekologických, vegetačních, kulturních a sociálních faktorů, jež určují maximální schopnosti působení území na rekreační aktivity člověka (UTOK, ©2017).

4.1.1.3 Terciální krajinná struktura

Terciární (humánní) nebo také nehmotná nadstavba předchozích struktur krajiny je reprezentována rozmanitými v prostoru lokalizovanými společenskými a individuálními zájmy, limity a rozvojovými motivy, ale také demografickými a sociálními parametry území. Terciální struktura krajiny má vyjadřovat její kulturní historii, významné události s ní spojené, paměť krajiny, jakýsi duchovní rozměr, který nemusí mít bezprostřední fyziognomický projev (Kolejka, 2007; Lipský, 2002; Löw, 1995).

Krajinný ráz „je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině“ (§ 12, zákon č. 114/1992 Sb.).

Podle Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (© 2017) je krajinný ráz „významnou hodnotou dochovaného přírodního a kulturního prostředí a je proto chráněn před znehodnocením. Je dán specifickými rysy a znaky, které vytvářejí její rázovitost, odlišnost a jedinečnost. Ráz krajiny vyjadřuje nejenom přítomnost pozitivních jevů a znaků, ale též kulturní a duchovní dimenzi krajiny.“

Z těchto definic vyplývá, že krajinný ráz je dán specifickými rysy krajiny, čímž tvoří jedinečnou, rozpoznatelnou strukturu v určité krajině a odlišuje tak jedno místo od druhého (Swanwick, 2002 ex. Maier & kol., 2012).

Pojmu „krajinný ráz“ odpovídá pojem „charakter krajiny“ (Landscape Character), vyjádřený především morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačního krytu a osídlení (Svobodová, 2011).

S kulturní a duchovní dimenzi krajiny je úzce svázaná *krajinná identita*. Krajinnou identitou se rozumí komplex symbolů a významů svázaných s konkrétní krajinou a uchovávaných v kolektivní paměti jejích uživatelů. Jde o nepostradatelnou součást *genia loci* (duch místa) každé kulturní krajiny (Dneboská, 2006 in Sklenička & Vorel, 2006). K povaze krajiny patří i to, že v nás vzbuzuje pocity jako je soulad, zakořeněnost, melodičnost, melancholie a mnohé další. Krajina je tedy do určité míry emocionální interpretací (Cílek, 2006 in Sklenička & Vorel, 2006).

Územní systém ekologické stability krajiny (dále jen ÚSES) je „vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability“ (§ 3, odst. 1, zákon č. 114/1992 Sb.).

Cílem ÚSES je zejména vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území, ovlivňujících příznivě okolní, ekologicky méně stabilní, krajinu, dále zachování či znovuoobnovení přirozeného genofondu krajiny a zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity²) (Portál ÚSES, ©2017).

Vytváření územního systému ekologické stability je podle § 4, odst. 1, zákona č. 114/1992 Sb. veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

² Druhovú rozmanitost živých organismů na Zemi, zahrnuje rozmanitost druhů i ekosystémů (Úmluva o biologické rozmanitosti, ©2017).

ÚSES může plnit funkci protierozní, vodohospodářskou, estetickou aj. Jeho skladebnými prvky jsou biocentra, biokoridory a interakční prvky.

Biocentrem se rozumí část krajiny, která svou velikostí a stavem ekologických podmínek umožňuje trvalou existenci přirozeným i pozměněným, avšak přírodě blízkým ekosystémům (písm. a, § 1, vyhlášky č. 395/1992 Sb.).

Biokoridor je krajinná složka, která neumožňuje rozhodující části organismů trvalou dlouhodobou existenci, avšak umožňuje organismům migraci mezi jednotlivými biocentry, z oddělených biocenter tak tvoří síť (písm. b, § 1, vyhlášky č. 395/1992 Sb.).

Interakční prvky jsou hierarchicky na nejnižší úrovni a nemusí být propojeny s ostatními skladebnými částmi ÚSES. Jedná se o krajinný segment, který na lokální úrovni zprostředkovává příznivé působení základních skladebných částí ÚSES (biocenter a biokoridorů) na okolní méně stabilní krajinu do větší vzdálenosti. Interakční prvky často umožňují trvalou existenci určitých druhů organismů, majících menší prostorové nároky (vedle řady druhů rostlin některé druhy hmyzu, drobných hlodavců, hmyzožravců, ptáků, obojživelníků atd.). Mohou to být plochy zeleně, jako jsou parky, izolovaná maloplošná chráněná území nebo třeba izolované remízy v polích (Löw, 1995; AOPK ČR, ©2017).

4.2 Územní plánování

Územní plánování se v České republice týká všech území na národní, regionální i místní úrovni. Působnost, cíle, nástroje a metody územního plánování jsou upraveny zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebním zákonem) a příslušnými vyhláškami (Maier & kol., 2012).

Územní plánování je činnost, která soustavně a komplexně řeší funkční využití území, stanoví zásady jeho organizace a věcně a časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území. Územní plánování rovněž vytváří předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních a kulturních hodnot v území, zejména se zřetelem na péči o životní prostředí a ochranu jeho hlavních složek – půdy, vody a ovzduší. (Maier & kol., 2012; Sklenička, 2003).

„Územní plánování je nepřetržitě probíhajícím dialogem o území a o jeho možnostech“ (Sklenička, 2003 ex. Tunka 2001, s. 211).

Ačkoli se územní plánování soustřeďuje především na hmotné složky, nesmí opomíjet jejich vzájemnou provázanost se společenským prostředím. Územní plánování je rovněž postaveno mezi různými zájmovými skupinami, jako jsou např. vlastníci nemovitostí, podnikatelé apod. Území a ani plánování netvoří uzavřený systém, což znamená, že působí i na to, co se děje mimo vymezené území a čas. Multidisciplinární charakter územního plánování jej předurčuje jako formu krajinného plánování s potenciálem komplexního řešení krajiny (Sklenička, 2003).

4.2.1 Cíle a úkoly územního plánování

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů vymezuje cíle a úkoly územního plánování.

4.2.1.1 Cíle územního plánování

Cílem ÚP je především soustavné a komplexní řešení veškerých změn v území nástroji územního plánování tak, aby bylo dosaženo udržitelného rozvoje, a to prostřednictvím koordinace veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území a jejich vzájemným souladem. Dále má územní plánování chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Dalším cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro udržitelný rozvoj území. Ten spočívá ve vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území, jinak se také jedná o rovnováhu mezi třemi pilíři udržitelného rozvoje – ekonomický, sociální a environmentální. Udržitelný rozvoj území má uspokojovat potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života pro generace budoucí (§ 18, zákon č. 183/2006 Sb.).

4.2.1.2 Úkoly územního plánování

Úkolem ÚP je především zjišťovat a posuzovat stav území a jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty. Dále stanovovat koncepci rozvoje území s ohledem na hodnoty a podmínky území, stanovovat urbanistické, architektonické a estetické

požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb. Úkolem územního plánování je také vytvářet podmínky pro snižování nebezpečí a odstraňování důsledků ekologických a přírodních katastrof v území. Dále také prověřovat a vytvářet podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území a vytvářet podmínky pro ochranu území před negativními vlivy záměrů na území a navrhovat kompenzační opatření (§ 19, zákon č. 183/2006 Sb.).

4.2.2 Nástroje územního plánování

Základní nástroje územního plánování jsou definovány v platném znění zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Aktuálně jimi jsou: Politika územního rozvoje, územně plánovací dokumentace a územně plánovací podklady, které jsou podrobněji rozebrány níže, a dále také vymezení zastavěného území, územní rozhodnutí / souhlas a územní opatření.

4.2.2.1 Politika územního rozvoje (PÚR)

PÚR je právně závazná celostátní dokumentace pro koordinaci územního rozvoje jak uvnitř státu, tak i vně v rámci evropského společenství. Pořizuje ji Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky a schvaluje ji vláda ČR. Politika územního rozvoje je dokument závazný pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

PÚR stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. Dále vymezuje plochy mezinárodního a republikového významu nebo takové plochy, které svým významem přesahují území jednoho kraje. Jsou jimi rozvojové oblasti a osy (oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území), specifické oblasti (oblasti se specifickými hodnotami a specifickými problémy) a plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury. Součástí PÚR je i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (§ 31 - § 35, zákon č. 183/2006 Sb.).

4.2.2.2 Územně plánovací dokumentace (ÚPD)

ÚPD je právně závazná dokumentace územního plánování. Vždy se vydává formou opatření obecné povahy (platí pro všechny ÚPD). Mezi ÚPD patří:

Zásady územního rozvoje (ZÚR) jsou krajská územně plánovací dokumentace. Pořizovatelem je krajský úřad a vydává je zastupitelstvo kraje. Mají splňovat funkci strategického dokumentu. ZÚR jsou závazným dokumentem pro pořizování územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území. V nadmístních souvislostech území kraje ZÚR zpřesňují a rozvíjejí cíle a úkoly územního plánování v souladu s politikou územního rozvoje, určují strategii pro jejich naplňování a koordinují územně plánovací činnost obcí. Součástí ZÚR je i vymezení typů krajiny a jejich hodnot a stanovení cílových charakteristik krajiny s odvoláním na Evropskou úmluvu o krajině (§ 36 - § 42, zákon č. 183/2006 Sb.; Maier & kol., 2012).

Územní plán (ÚP) se vydává pro celé území obce či vojenského újezdu nebo pro část území hlavního města Prahy. Územní plán pořizuje úřad územního plánování, případně zastupitelstvo obce, pokud obec splňuje kvalifikační požadavky. Územní plán je závazným dokumentem pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce, pro rozhodování v území a zejména pro vydávání územních rozhodnutí. Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, koncepci uspořádání krajiny a veřejné infrastruktury, dále vymezení zastavěné území, zastavitelné plochy a plochy pro veřejně prospěšné stavby. (§ 43 - § 55, zákon č. 183/2006 Sb.).

Koncepce uspořádání krajiny (KUK), jejím „hlavním cílem je především komplexní pohled na krajinu a celkový návrh jejího řešení“ (Maier & kol., 2012, s. 58). Má vytvořit podmínky pro udržitelný rozvoj krajiny a chránit a rozvíjet hodnoty v území, ekologickou stabilitu a biodiverzitu prostřednictvím vymezení ploch a stanovení podmínek pro změny v jejich využití, ÚSES, prostupnosti krajiny, protierozního opatření, ochrany před povodněmi, rekreace, dobývání ložisek nerostných surovin apod. (písm. e, odst. 1 a písm. b, odst. 3, přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb.)

K plánování krajiny lze přistupovat třemi způsoby. Prvním z nich je ochrana, při které dochází k uchování stavu, dále kultivace, při které se odstraňují problémy a

posilují hodnoty a nakonec tvorba, kde dochází k vytváření nových struktur (Swanwick, 2002 ex. Maier & kol., 2012).

Regulační plán (RP) se pořizuje pro identifikované pozemky. Pořizovatelem je pořizovatel územního plánu a vydává jej zastupitelstvo obce. Výjimečně jej se souhlasem dotčených obcí pořizuje krajský úřad a vydává zastupitelstvo kraje. Regulační plán s vydává buď z podnětu zastupitelstva kraje či obce nebo Ministerstva obrany, anebo na žádost fyzické či právnické osoby. Regulační plán stanovuje podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění staveb a jejich prostorové uspořádání, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí. (§ 61 - § 71, zákon č. 183/2006 Sb.).

4.2.2.3 Územně plánovací podklady (ÚPP)

ÚPP jsou právně nezávazné, odborné nástroje územního plánování. To znamená, že při územním rozhodnutí k nim musí být přihlíženo, ale ze závažných důvodů se od nich lze odchýlit. Skládají se ze dvou částí – územně analytické podklady a územní studie, které ověřují možnosti a podmínky v území. ÚPP slouží jako podklad pro politiku územního rozvoje.

Územně analytické podklady (ÚAP) se povinně zpracovávají pro správní obvod obce s rozšířenou působností a pro území kraje. Neschvalují se a jsou tedy nezávazné. Spolu s doplňujícími rozbory jsou ÚAP jedním z podkladů pro první fázi pořízení územního plánu. Součástí ÚAP rozbor udržitelného rozvoje území s poměrně velkým množstvím dat vztahujícím se ke krajině a potřebným pro její plánování. ÚAP určují problémy k řešení v ÚPD (§ 26 - § 29, zákon č. 183/2006 Sb.; Maier & kol., 2012).

Územní studie (ÚS) ověřuje možnosti a podmínky změn v území a je schopna řešit koncepci krajiny v poměrně vysokém detailu. Je pořizována ministerstvem, krajským úřadem či obecním úřadem obce s rozšířenou působností anebo v některých případech obecním úřadem obce splňující kvalifikační požadavky. Není povinná. Pořizovatel schvaluje možnost využívání, ale nejedná se o schválení, které by vedlo k závaznosti. Tedy i ÚS je nezávazná (§ 30, zákon č. 183/2006 Sb.).

4.2.3 Další nástroje plánování krajiny

Dalším nástrojem plánování krajiny jsou například *komplexní pozemkové úpravy*, kterými se podle § 2 zákona 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, „*ve veřejném zájmu uspořádávají pozemky tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření při současném zajištění podmínek pro zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, zvýšení ekologické stability krajiny atp.*“ prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření. Existují dvě formy pozemkových úprav, jednoduché (řeší pouze jednotlivé pozemky) a komplexní (řeší navíc i cestní síť, ÚSES, ad.) (Sklenička, 2003; Maier & kol., 2012).

Plány péče o zvláště chráněná území a jejich ochranné pásmo lze rovněž zařadit mezi další nástroje plánování krajiny. Plány péče mohou sloužit jako podklad pro ostatní plánovací dokumenty. Jedná se o odborný a koncepční dokument ochrany přírody, navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu ve zvláště chráněném území a jeho ochranném pásmu (AOPK ČR, © 2017).

Vymezování ÚSES je dalším z nástrojů plánování krajiny a patří podle zákona č. 114/1992 Sb. mezi základní povinnosti obecné ochrany přírody. „*ÚSES představují jeden z nejvýznamnějších stabilizujících faktorů celistvého působení veřejné správy v péči o krajinu*“ (Löw, 1995, s. 36). Pořizování dokumentace o ÚSES, jeho projednávání, schvalování a vymezování je v systematické územního plánování s širokými vazbami na právní okolí. Na pořizování dokumentace ÚSES se zaměřuje zejména zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (Löw, 1995).

5. VÝSLEDKY

5.1 Lokalizace řešeného území v rámci ČR

Řešeným územím je katastrální území obce Chýně [655465], jehož katastrální výměra činí 499 ha. Obec Chýně se nachází ve Středočeském kraji v okrese Praha – západ na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Černošice.

Obr. 1.: Lokalizace řešeného území v rámci České republiky.

5.2 Širší vztahy

Obec Chýně leží v těsném sousedství hlavního města Prahy, která zajišťuje pro místní obyvatele veškeré služby nadmístního významu. Dalším blízkým městem je statutární město Kladno, vzdálené přibližně 16 km severozápadně od obce. Chýně sousedí s obcemi Hostivice, Chrástřany, Rudná u Prahy, Úhonic, Ptice a Červený Újezd.

Výborná dopravní dostupnost obce je zajištěna díky nedalekému Pražskému okruhu a napojení na dálnici D5 spojující Prahu s Plzní a dále s jihovýchodním Německem. Poblíž obce jsou také nájezdy na dálnice D6 – směr Karlovy Vary a D7 – směr Slaný.

Katastrálním územím obce Chýně, kde se nachází dvě vlakové zastávky, prochází železniční trať č. 122 spojující Rudnou u Prahy a Hlavní nádraží v Praze. Pravidelné autobusové spojení na metro B – Zličín a metro A – Motol zde zajišťují linky č. 347 a 358.

Vzhledem k poloze v hodnotném přírodním prostředí v údolí Litovického potoka v západním zázemí Prahy a výborné dopravní dostupnosti má obec Chýně

předpoklady k rychlému rozvoji a stává se atraktivní nejen pro bydlení a rekreaci, ale i pro drobné a středně velké podnikání.

5.3 Krajinná struktura řešeného území

5.3.1 Reliéf a geomorfologie

Řešené území se nachází ve Středočeské pánvi v soustavě vrchoviny Berounky a geomorfologických celků Turská plošina, Kladenská tabule a Unhošťská tabule. Území náleží z větší části k Unhošťské tabuli, která má plochý povrch, je tvořena souvislými svrchnokřídovými sedimenty a celá se mírně svažuje od jihozápadu k severovýchodu (PSZ, 2005).

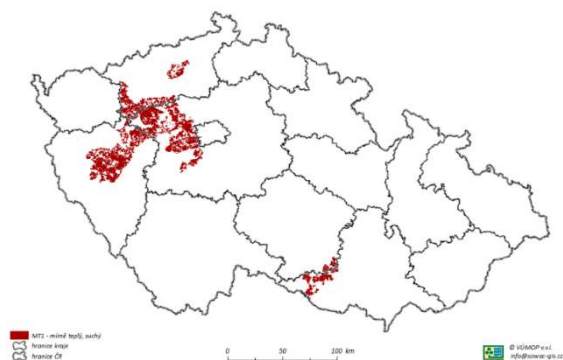
Největší část obce Chýně pokrývá spraš a sprašová hlína. V západní a jižní části obce se nachází písčité slínovce až jílovce spongilitické, místy silicifikované (opuky), v severní části obce nalezneme zejména nivní sedimenty a na východě a částečně v intravilánu obce jsou pískovce křemenné, jílovité, glaukonitické (Geologická mapa 1:50 000, ©2017).

Reliéf terénu je v řešeném území plochý až mírně zvlňený, nadmořská výška se pohybuje v rozmezí od 374 do 406 m. n. m. (PSZ, 2005).

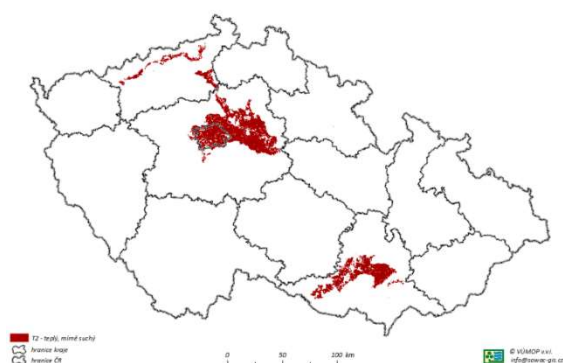
5.3.2 Klimatické podmínky

Řešené území patří do čtvrtého klimatického regionu MT1 (mírně teplý, suchý), zaujímajícího největší část Plzeňské pahorkatiny (Plzeňsko a Rakovnicko), na Moravě pak jihovýchod a dále část Českomoravské vysočiny (severozápadně od Znojma), a do druhého klimatického regionu T2 (teplý, mírně suchý), který je rozšířen ve středních Čechách (východně od Vltavy po Kutnou Horu) a dále v severozápadních Čechách. Na Moravě v západní a severní části Dyjsko-svrateckého úvalu od Znojma po Brno a v jižní části Vyškovské brány. (VÚMOP v.v.i., © 2017).

Území obce Chýně rovněž spadá do srážkově podprůměrné oblasti (cca 450 – 600 mm za rok) s průměrnou roční teplotou 7 – 9 °C (VÚMOP v.v.i., © 2017).

Obr. 2.: Čtvrtý klimatický region MT1 (VÚMOP v.v.i., ©2017)

Obr. 3.: Druhý klimatický region T2 (VÚMOP v.v.i., ©2017)

5.3.3 Hydrologické charakteristiky

Území obce Chýně vodopisně náleží k povodí řeky Vltavy. Z hlediska ochrany zájmů vodního hospodářství leží obec v oblasti svrchnokřídových sedimentů s intenzivním zavodněním vrstvených souborů podzemní vodou v hloubkách okolo 10 m. Území je rovněž předmětem zvýšené ochrany vodních zdrojů před znečišťováním. (PSZ, 2005). Hlavním odvodňovacím tokem je Litovický potok (číslo hydrologického povodí 1-12-02-002) (ÚP Chýně, 2004).

Litovicko-Šárecký potok pramení západně od obce Chýně v nadmořské výšce 376 m. n. m. Celková délka vodního toku je 21,28 km a plocha povodí činí 62,9 km². Chýně protéká Litovický potok přibližně 2 200 m. Po celé své délce je tok posilován několika přítoky, z nichž nejvýznamnější jsou Jenečský, Zličínský, Nebušický a Lysolajský potok. Do Vltavy se, již pod jménem Šárecký, vlévá v Praze – Sedlci, v místech, kde končí Císařský ostrov (Lesy hl. m. Prahy, 2011).

Na Litovickém potoce byly v k. ú. Chýně zřízeny dva rybníky – Bašta a Strahovský rybník. Dále protéká soustavou rybníků Litovický, Kala, Břevský a Strnad. Za hranicemi Prahy retenční nádrží Jiviny. Velká část Litovicko-Šáreckého potoka protéká Šáreckým údolím, kde je vodní tok zaříznut do tvrdých buližníkových hornin, v nichž vyrývá kaňonovité údolí a vytváří řadu kouzelných scenerií. Před vtokem do Šáreckého údolí je na potoce postaveno vodní dílo Džbán sloužící především pro rekreační účely (Lesy hl. m. Prahy, 2011).

Voda z Litovicko-Šáreckého potoka byla využívána nejen k pohonu vodních mlýnů, ale i k zásobování Pražského hradu užitkovou vodou. Historický systém zásobování je datován do doby panování Rudolfa II. Užitková voda byla přiváděna ze sedmi rybníků v Chýni, Litovicích, Břvech a Zličíně, odkud byla voda odváděna tzv. královskou strouhou do Libockého rybníka. Z rybníka byla vedena otevřeným umělým korytem po trase Veleslavín – Střešovice do čistící stanice a vodojemu ve Střešovicích, odkud pokračovala dřevěným potrubím až na Hrad (Lesy hl. m. Prahy, 2011).

Litovicko-Šárecký potok je součástí největšího pražského přírodního parku Šárka – Lysolaje, který zahrnuje osm maloplošných chráněných území: Baba, Divoká Šárka, Dolní Šárka, Housle, Jenerálka, Nad Mlýnem, Vizerka a Zlatnice. Horní „Litovická“ část potoka mívá významnou kulturní a přírodní památku – Oboru Hvězda (Lesy hl. m. Prahy, 2011).

Dle sdělení správce toku, toho času Zemědělské vodohospodářské správy (nyní Odbor městské zeleně a odpadového hospodářství Magistrátu hl. m. Prahy), se na území Chýně, vzhledem k malému povodí nad obcí, nepředpokládají velké rozlivy při povodních. Přesto je vhodné nepodceňovat např. problém přívalových dešťů, proto je nutné zachovat pro průchod velkých vod podél koryt vodních toků 6 m široké, volné, nezastavěné území (ÚP Chýně, 2004).

5.3.4 Půdní podmínky

Půdní poměry v řešeném území jsou z hlediska vodní eroze spíše vyvážené. Faktor K^3 má hodnoty mezi 0,21 až 0,66. Jedná se tedy o hluboké až středně hluboké černozemní půdy na spraších, svahových hlínách, opukách a pískovcích, slabě až silně oglejené se slabou skeletovitostí (PSZ, 2005).

³ Faktor erodovatelnosti / náchylnosti půdy k erozi, stanoven na základě BPEJ.

Z hlediska větrné eroze se jedná o náchylné území s převážně západními až severozápadními větry. Četnost a intenzita větrů je v řešeném území značně velká, a protože je krajina velmi otevřená, dochází k odnosu částeczek půdy. Přispívá k tomu i typ půd a poměrně nízká srážková vydatnost. Území je ohroženo erozí především v období vegetačního klidu u polí osetých ozimou pšenicí nebo řepkou bez mezplodiny při déle trvajícím suchém počasí (PSZ, 2005).

Celkově je možno ohodnotit katastrální území Chýně z pohledu protierozní ochrany jako území málo ohrožené. Protierozní ochranu všech pozemků lze zajistit pomocí organizačních a agrotechnických opatření (PSZ, 2005).

Před provedením komplexních pozemkových úprav (r. 2005) tvořil v obci podíl ploch ohrožených vodní erozí přibližně desetinu z celkové výměry orné půdy, což bylo cca 60 ha. Podíl ploch ohrožených větrnou erozí tvořil přibližně polovinu z celkové výměry orné půdy, to bylo cca 340 ha. Po provedení KPÚ a zavedení doporučených opatření se podstatně snížila skutečná eroze, což zabezpečilo zvýšení ekologické a vodohospodářské stability v řešeném území (PSZ, 2005).

HPJ	půdní typ	faktor K
2	černozemě degradované na spraši	0,46
10	hnědozemě typické na spraši	0,52
11	hnědozemě typické, černozemní	0,55
12	hnědozemě, hnědé půdy nasycené	0,48
25	hnědé půdy, hnědé půdy kyselé	0,49
30	hnědé půdy	0,26
31	hnědé půdy na pískovcích	0,21
41	svažitě půdy (nad 12°)	0,47
42	hnědozemě oglejené na spraši	0,52
56	nivní půdy	0,29
57	nivní půdy na nivních uloženinách	0,3
58	nivní půdy glejové	0,32
59	nivní půdy glejové na nivních uloženinách	0,42
60	lužní půdy na nivních uloženinách a spraši	0,31
63	lužní půdy glejové na nivních uloženinách	0,52
70	glejové půdy	0,64

Tab. 1.: Půdní typy v řešeném území (PSZ, 2005)

5.3.5 Využití krajiny (LAND-USE)

V rámci zastavěného území se v Chýni nejvíce uplatňují čistě obytná území, která v současné době zaujímají přibližně 40 % z celkové rozlohy obce Chýně. Smíšená centrální obytná území se nacházejí pouze v jádru obce Chýně. Jeho součástí jsou především areály bývalých velkostatků. Objekty občanské vybavenosti byly zřízeny zejména v centru Chýně, včetně pár menších sportovišť. Objekty výroby, skladů a komerčních služeb jsou lokalizovány na okraji obce, ve východním a jihovýchodním sektoru. Do budoucna je dle současně platného územního plánu obce Chýně (2004) počítáno s jejich dalším rozšířením. V současné době tyto plochy zaujímají přibližně 10 % území a mají na svědomí místa s velmi nízkou retenční schopností a značně poničené stavby dopravní infrastruktury v obci.

Zastavitelné území, které bylo v územním plánu vymezeno západně a jihozápadně od původně zastavěného území, je dnes již téměř celé zastavěné. Jsou zde poměrně nekontrolovaně roztroušeny všechny možné typy rodinných domů i bytové domy a nová základní škola. Avšak pro tak velké množství obyvatel je zde jednoznačně nedostatečná veřejná infrastruktura (občanská vybavenost, veřejná prostranství, dopravní infrastruktura).

Nezastavitelné (neurbanizované) území představují v Chýni pole, louky a pastviny, zahrady, lesy, vodní plochy a toky a krajínovorná zeleň, což činí přibližně 50 % území. Velká část těchto ploch je určena především pro zemědělské využívání, to je v rozporu s krajinou relativně vyváženou, která je zde dle ZÚR StK (2011) vymezena. Zemědělské plochy patří do výrobní oblasti obilnářsko-řepařské se zaměřením na pěstování plodin málo a středně odolných vůči erozi (pšenice, řepka, kukuřice). Na zemědělsky využívané části území převažuje orná půda s nízkým stupněm ekologické stability, pouze v okolí intravilánu⁴ a při okraji lesních porostů jsou malé výměry nepřilíš obhospodařovaných luk. Půda ležící ladem se zde vyskytuje především jako neobdělávaná pole v minimální míře.

Vymezená část ÚSES, zejména regionální biokoridor procházející podél Litovického potoka, zajišťuje ochranu původních, přirozených rostlinných a živočišných společenstev a nyní se pracuje na jeho dokončení. (ÚP Chýně, 2004; PSZ 2005)

⁴ Intravilánem se rozumí zastavěná část obce.

Lze konstatovat, že v obci Chýně je vymezeno příliš velké množství ploch určených pro bydlení a rovněž poměrně velké množství objektů výroby a skladů na úkor veřejné infrastruktury, zejména občanské vybavenosti a veřejných prostranství, kterou je pak nutné vymezovat na okrajích zástavby a stává se tak pro mnoho obyvatel těžko dostupná a dále na úkor krajiny, jejíž řešení zaostává daleko za řešením samotného intravilánu obce a zároveň je v rozporu ze ZÚR StK (2011).

5.3.6 Historie obce

Území obce Chýně bylo osidlováno již v pradávných časech a jeho historie je velmi bohatá. První obyvatelstvo na území Chýně lze předpokládat už v době neolitu, což nám dokazují archeologické nálezy např. různých kamenných nástrojů jak z území obce, tak i z blízkého okolí.

Větší množství nálezů pochází z doby laténské, které prokazují keltské osídlení. Byly nalezeny i zbytky keltských přístřeší a v hrobech pak kovové předměty i keramika. Známým nálezem jsou chýňské tavící pece na železo, které podle významného historika a archeologa dr. Rudolfa Turka (1939) sloužily přímo pro nedaleké oppidum u Stradonic.

První písemná zmínka o Chýni pochází z privilegia papeže Řehoře X. z roku 1273, ve kterém potvrzuje Strahovskému klášteru jeho výsady a statky právě na území Chýně. Královská kanonie premonstrátů na Strahově, jak zní plný název, vlastnila Chýni s různými přestávkami až do roku 1848. Poté měla v držení jen panský (dnešní pivovarský) dvůr.

Ve 14. století byla ves pravděpodobně rozdělena do dvou částí – mimo část pod správou kláštera byl v Chýni také vladyčí statek. Vztahy chýňských pánů se Strahovem však nebyly vždy bezproblémové, což dokazuje dochovaný zápis sporu o právo ke vsi Chýni z roku 1377 mezi opatem Konrádem a chýňským rytířem Fránou.

Roku 1391 si klášterní část vsi pronajal Zdenko z Chejna (Zdeněk z Chýně). V jeho držení nalézáme vedle Chýně např. dům na Hradčanech, tvrz a dvůr v Suchdole, či dvůr a mlýn v Nezabudicích. V té době stávala v Chýni tvrz, její popis byl nalezen ve strahovském urbáři z roku 1410. Přesné umístění tvrze, která zanikla v 16. stol., dnes však neznáme.

V období husitských válek se Strahovský klášter, po vypálení a vyplenění, ocitl na pokraji zániku. V roce 1421 byla Chýně Strahovu zkonfiskována a Pražané ji

prodali zčásti bohatému lékárníkovi Kunšovi a zčásti pivovarníku Havlovi. Strahovský klášter získal Chýni zpět až roku 1467, za panování Ladislava Pohrobka.

Za vlády císaře Rudolfa II. byl vybudován vodovod, který zásoboval Pražský hrad užitkovou vodou ze soustavy rybníků nacházejících se mezi Chýní a Hostivicí. Traduje se, že na stavbě se podíleli i známý jihočeský rybníkář Jakub Krčín a dánský astronom, astrolog a alchymista Tycho Brahe.

V roce 1680 vypukl v Chýni mor. Epidemie si vyžádala 41 obětí, což znamenalo téměř polovinu všech obyvatel. V roce 1713 je tak v Chýni uváděno pouze 57 obyvatel.

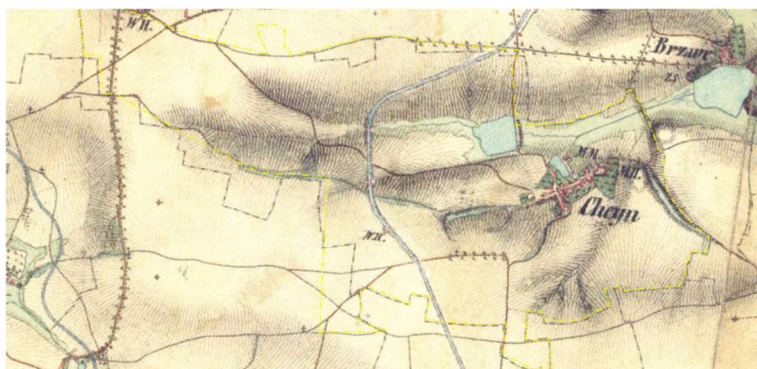
Roku 1727 byl založen Matějem Myslivečkem, otcem známého skladatele, v Chýni mlýn. Mlýn se nacházel u rybníka zvaného Mlejnský nebo též Vašovský, který ležel v místech dnešní mateřské školy.

Od roku 1841 se v Chýni vyučovalo. Nejdříve v různých staveních a v roce 1864 byla postavena budova školy. Žáci tak mohli přestat docházet do sousedních Úhonic, kam patřila Chýně i farou. Úhoničtí faráři (střídavě s františkány z Hájku) vyučovali ve škole náboženství. Od roku 1878 je vedena školní kronika.

Na bojištích 1. světové války bojovali i chýňští legionáři. Těm, kteří se z války nevrátili, byl postaven v roce 1921 pomník. V době První republiky v Chýni působila řada spolků: Halěřový spolek, Sokol, Havlíček a další.

Začátkem roku 1947 byla pro nedostatek světla ve třídách poražena Lípa svobody, vysazená roku 1919 před školou. Snad více než symbolicky tak v Chýni počala éra nesvobody a budování “světlých“ komunistických zítřků.

Chýně byla známá především působením jednotného zemědělského družstva (JZD), perly socialistického zemědělství. V červenci 1957 přijel úspěchy místních pěstitelů obdivovat i N. S. Chruščov. (Sága, 2015; ÚP Chýně 2004)

Obr. 4.: Mapa území Chýně z 2. vojenského mapování, 19. století (CENIA, ©2017)

5.3.7 Demografické údaje

Strategická poloha obce Chýně má význam i pro demografickou analýzu, spočívající v nastínění potenciálu obce jako migračního cíle.

Od prvního moderního sčítání lidu v roce 1869 až do první světové války procházela obec progresivním vývojem. Během šedesáti let tak Chýně získala 300 obyvatel (více než čtyři pětiny výchozího stavu). Pouze mezi lety 1910 a 1921 v důsledku událostí první světové války obec demograficky stagnovala. Zato ve dvacátých letech zaznamenala Chýně nejvyšší přírůstek obyvatelstva (100 osob). V rozporu s celorepublikovou tendencí nevykázala obec příliš velké ztráty ani ve dvacetiletém období 1930 – 1950, poznamenaném velkou hospodářskou krizí a důsledky druhé světové války.

Až do roku 1980 se lidnatost Chýně udržovala na hranici 600 obyvatel, teprve v osmdesátých letech došlo k výraznějšímu populačnímu úpadku, kdy obec ztratila 55 obyvatel. Po roce 1991 se realizuje v rámci procesu suburbanizace⁵ rozsáhlá bytová výstavba, v jejímž důsledku přibylo v obci v devadesátých letech 92 obyvatel (17 % výchozího stavu) (ÚP Chýně, 2004).

V roce 2000 měla obec Chýně podle údajů ČSÚ 586 obyvatel (střední stav). V roce 2015 však již dosáhla 2 450 trvale hlášených obyvatel a jak je patrné z tabulky č. 2, tento nárůst nebyl rovnoměrný. Dochází ke skokovému nárůstu mezi roky 2005 – 2006 a 2006 – 2007 způsobenému ukončením developerské výstavby bytových domů (Chvojková, 2014).

Na základě zjištěných údajů lze konstatovat, že v obci Chýně se nejedná o uzavřenou a stabilizovanou populaci. V budoucnu (v horizontu 10 - 15 let) je nadále možné očekávat její vývoj a populační růst, ovlivněn především značným zájmem o další individuální výstavbu (Chvojková, 2014).

Co se týče věkové struktury, patří Chýně s věkovým průměrem obyvatelstva 33 let mezi deset nejmladších obcí v České republice (Obec Chýně, ©2017).

Jako problém týkající se stavu obyvatel v obci Chýně lze považovat rozdíl mezi počtem trvale hlášených obyvatel a skutečným stavem obyvatel žijících v Chýni. Skutečný stav se blíží téměř ke 4 000 obyvatel a stále rychle roste, rozdíl tak činí přibližně 1500 obyvatel. Tento problém je pravděpodobně důsledkem

⁵ Přesun obyvatel, jejich aktivit a některých funkcí z jádrového města do jeho zázemí (www.suburbanizace.cz).

nekontrolovatelného dynamického rozvoje obce v období zřetelném v tabulce č. 2. Obec se tento problém snaží řešit například skrze propracovaný systém odpadového hospodářství v Chýni.

Rok	Střední stav obyvatelstva	Procentuální nárůst
2000	586	2 %
2001	635	8 %
2002	649	2 %
2003	662	2 %
2004	671	1 %
2005	688	3 %
2006	782	12 %
2007	1 016	23 %
2008	1 292	21 %
2009	1 484	13 %
2010	1 663	11 %
2011	1 837	9 %
2012	1 990	8 %
2013	2 196	8 %
2014	2 350	7 %
2015	2 450	4 %

Tab. 2: Přirozený pohyb obyvatelstva v Chýni v letech 2000 – 2015 (ČSÚ, ©2017)

5.4 Analýza platné územně plánovací dokumentace

Obec Chýně spadá do rozvojové oblasti OB1 Metropolitní rozvojová oblast Praha a do správního obvodu obce s rozšířenou působností Černošice.

5.4.1 Zásady územního rozvoje Středočeského kraje (ZÚR StK)

Současně platné Zásady územního rozvoje Středočeského kraje nabyly účinnosti dne 22. 2. 2012 a pořizovatelem je krajský úřad Středočeského kraje.

Tyto ZÚR vymezují na území Středočeského kraje krajinné typy. První z nich je krajina sídelní, dále krajina příměstská, krajina rekreační, krajina s komparativními předpoklady zemědělské produkce (ta se dále dělí na krajinu polní, krajinu chmelařskou a krajinu vinařskou). Dále je vymezena krajina vodárenská, krajina relativně vyvážená, krajina zvýšených hodnot a krajina přírodní. ZÚR StK rovněž vymezuje koordinované vazby v krajině (ZÚR StK, 2011).

V obci Chýně jsou podle ZÚR StK (2011) vymezeny následující krajinné typy včetně jejich cílových charakteristik:

Krajina sídelní (S)

Sídlení krajina je v řešeném území vymezena v samotném intravilánu obce.

ZÚR StK vymezují tuto krajinu v územích odpovídajících charakteristikám – větší rozsah zastavěného území, vysoká hustota obyvatel a soustředění ekonomických aktivit, jedná se o nejvíce proměněný krajinný typ. Lze rozlišit podtypy krajiny sídelní dle umístění – kontaktní území hl. m. Prahy a velkých měst Kladna a Mladé Boleslavi, v centrech a osách osídlení a ostatní.

ZÚR StK stanovují zásady pro plánování změn v území a rozhodování o nich, vytvářet kvalitní obytný standard sídelní krajiny a změny využití území nesmí snižovat obytný standard krajiny sídelní a likvidovat či znehodnocovat její existující krajinářské a kulturně historické hodnoty (ZÚR StK, 2011, s. 59).

Krajina vodárenská (W)

Vodárenská krajina převažuje v severní části řešeného území v okolí rybníků Bašta a Strahovský.

ZÚR StK vymezují krajinu vodárenskou v územích odpovídajícím charakteristice vysoký přírodní potenciál území pro zásobování pitnou vodou.

ZÚR stanovují zásady pro činnost v území a rozhodování o změnách v území zachování a ochrana přírodních podmínek, zajišťující potřebnou kvalitu a kvantitu vodního zdroje a neohrozit kvalitu nebo kvantitu vodního zdroje (ZÚR StK, 2011, s. 61).

Krajina relativně vyvážená (N)

Krajina relativně vyvážená se dle ZÚR (2011) nachází v extravilánu obce Chýně, především v její západní části.

ZÚR StK vymezují krajinu relativně vyváženou v územích odpovídajícím charakteristikám relativně pestrá skladba zastoupených druhů pozemků a nepřevažují zde ani ekologicky labilní ani ekologicky stabilní plochy.

ZÚR stanovují zásady pro plánování změn v území a rozhodování o nich dosažení relativně vyváženého poměru ekologicky labilních a stabilních ploch a

změny využití území nesmí narušit relativně vyváženou krajinu nebo zabránit dosažení vyváženého stavu (ZÚR StK, 2011, s. 61).

5.4.2 Územní plán obce Chýně

Současně platný územní plán obce Chýně byl schválen usnesením zastupitelstva obce dne 11. 8. 2004. V současné době obec pořizuje nový územní plán, jehož zadání bylo schváleno v březnu 2017. Bakalářská práce může posloužit jako jeden z podkladů pro tento nově vznikající územní plán.

Územní plán obce Chýně (2004) prošel dvěma změnami, první z nich proběhla v roce 2010 a druhá pak v roce 2014, k žádným zásadním změnám z hlediska KUK však nedošlo. Současně platný územní plán řeší zejména intravilán obce, ač ne příliš efektivně. Obec se nyní musí vyrovnávat se silným náporům velkého množství nově přichozích obyvatel a tím pádem i dopravních prostředků. Takovému množství však není dostatečně uzpůsobena veřejná infrastruktura v obci.

Naopak na krajinu a její řešení územní plán zřejmě zcela zapomněl a víceméně ji vůbec neřeší, čemuž odpovídá i rozpor územního plánu, který určuje většinu nezastavitelných ploch v obci jako zemědělskou krajinu, se Zásadami územního rozvoje (2011), které krajinu v Chýni určily jako krajinu relativně vyváženou a rozpor s Územně analytickými podklady Černošice (2016), které pro zlepšení udržitelného rozvoje území doporučují snížit nárůst obyvatel alespoň na 20 % za pět let. Rozpor s nadřazenou ÚPD a ÚAP, neefektivně řešená krajina a nedokončený plošný ÚSES v Chýni jsou další důvody, proč bakalářská práce na toto téma vznikla.

5.5 Hodnoty, problémy a limity řešeného území

Vysokou ekologickou hodnotu v obci Chýně mají vedle Litovického potoka, pramenícího západně od Chýně a protékajícího místními rybníky Bašta a Strahovským, zejména zmíněné rybníky – Bašta a Strahovský na severním okraji sídla včetně jejich okolí a přírodní památka Hostivické rybníky nacházející se mezi Chýní a Hostivíci (Břevský rybník, Litovický rybník, rybník Kala) (ÚP Chýně, 2004).

5.5.1 Ochranné režimy a limity v území

V rámci Územního systému ekologické stability, dále ÚSES, se přímo v řešeném území nachází čtyři významné krajinné prvky, dále VKP. První z nich je vymezený podél železnice v severní části obce „Remíz u železnice okolo Litovického potoka“, další se nachází v lesíku západně od sídla „U Tesařů“, zde „. jsou zastoupeny hodnotné dřeviny mj. buk, jasan, habr, borovice černá, smrk ztepilý. VKP jsou vymezeny také v lesících na jihovýchodním okraji k. ú. obce Chýně „V Roklích I“ a „V Roklích II“.

Dále se zde nachází lokální biocentra „rybník Bašta“ a „Remíz u železnice okolo Litovického potoka“, jehož součástí je výše zmíněný VKP. Mezi nimi je porost tvořen převážně olšemi s bujným keřovým patrem. U remízu se jedná převážně o původní porosty luk a lužního lesa s různorodou druhovou skladbou, se zastoupením ekologicky nevhodného trnovníku akátu.

V obci rovněž nalezneme regionální biokoridor RBK č. 1142 „Břevská rákosina – Hostouň“, jehož součástí je lokální biokoridor LBK č. 31. Biokoridor kopíruje tok Litovického potoka v severní části sídla mezi Strahovským rybníkem a lokálním biocentrem rybníkem Bašta – jde o stanoviště využívané zvláště chráněnými druhy obojživelníků, jejichž výskyt byl na uvedených vodních plochách zaznamenán. Dále RBK pokračuje až k lokálnímu biocentru „Remíz u železnice okolo Litovického potoka“ (ÚP Chýně, 2004; PSZ 2005).

Severovýchodní část obce Chýně bezprostředně sousedí s přírodní památkou Hostivické rybníky a jejím ochranným pásmem, kam jsou vodotečí Litovického potoka odváděny vody z obce Chýně. Téměř celá východní část řešeného území sousedí s ochrannou zónou nadregionálního biokoridoru č. NK 177 propojující oblast Českého krasu s nadregionálním biocentrem Údolí Vltavy (ÚP hl. m. Prahy, 2009, ZÚR StK, 2011).

5.5.2 Hodnoty v území

Mezi přírodní hodnoty v obci Chýně patří dle ÚAP Černošice (2016) vodní plochy zejména rybníky Strahovský a Bašta včetně jejich okolí a vodní tok – Litovický potok, taktéž včetně svého okolí, které tvoří plošný ÚSES. Další přírodní hodnotou jsou lesy, není jich mnoho, avšak ty, které na území obce jsou, jsou registrované jako

VKP. Dále hodnotná zeleň podél páteřní komunikace v obci, která lemují původní polní cestu a ostatní doprovodná zeleň komunikací. V neposlední řadě mezi přírodní hodnoty patří celá severovýchodní část územní obce, která přímo sousedí se zvláště chráněným územím, přírodní památkou Hostivické rybníky.

Mezi kulturní a historické hodnoty v Chýni patří dle ÚAP Černošice (2016) zejména významné stavby v centru zástavby, např. část Pivovarského dvora, dále urbanisticky hodnotné území, kterým je původní zástavba, tzv. stará Chýně, občanská vybavenost, především základní škola, mateřská škola a obecní úřad. Další kulturní hodnou je území s častým výskyt archeologických nálezů (nálezy z keltského osídlení nebo laténských pecí na tavení železa) a v neposlední řadě ochranné pásmo nemovité kulturní památky Strahovský klášter na Hájku.

Civilizační hodnoty jsou dle ÚAP Černošice (2016) vodní nádrž Bašta, meliorace, meliorace hlavní odvodní zařízení, a stanice hasičského záchranného sboru.

Obr. 5.: Významné krajinné prvky, remízky lesního typu „V Roklích I a II“ nacházející se v jihovýchodní části obce Chýně.

Obr. 6.: Pohled skrz východní část regionálního biokoridoru směrem ke Strahovskému rybníku.

Obr. 7.: Rybník Bašta, jedno z nehodnotnějších území v obci Chýně, který je součástí regionálního biokoridoru.

Obr. 8.: Pohled na začátek regionálního biokoridoru a VKP „Remíz u železnice okolo Litovického potoka“..

Obr. 9.: VKP „U Tesařů“. Remíz tvořící jediný větrolam na rozsáhlých zemědělských plochách na západě území.

Obr. 10.: Pohled na hodnotné dřeviny lemující současnou cyklistickou trasu a původní polní cestu.

5.5.3 Problémy v území

Problémy v řešeném území jsou zejména nízká průměrná potenciální retence, staré ekologické zátěže, především staré skládky na okrajích sídel, velmi nízká ekologická stabilita ($KES^6 < 0,3$), *“územní je nadprůměrně využívané se zřetelným narušením přírodním struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy“* (MENDELU, ©2017), dále nedostatek doprovodné zeleně a veřejných prostranství. Velkým problémem je i vysoký a rychlý nárůst obyvatel (více než 40 %) a tím pádem dochází k absenci sociální soudržnosti, přetížení dopravní infrastruktury v nevyhovujícím stavu, nedostatečná občanská vybavenost včetně služeb, obchodů a veřejných prostranství (ÚAP Černošice, 2016).

Dalším identifikovaným problémem jsou velmi silné západní poryvy větru, které na rozlehlých zemědělských plochách nemají žádnou překážku a vši silou tak pronikávají přímo do obce, což místním způsobuje nemalé škody na majetku. Nesmí být opomenut ani již několikrát zmíněný problém rozporu mezi současně platným územním plánem obce Chýně z roku 2004 a Zásadami územního rozvoje (2011) co se týče vymezení cílových charakteristik krajiny. Dalším problémem je vymezení biokoridoru, který je sice vyznačen v územním plánu, avšak na místě, kde není a ani nemá být. Rovněž tento skladebný prvek ÚSES není v současné době dokončený.

5.5.3.1 Střety v území

Všechny níže zmíněné střety, identifikované v řešeném území, se nachází v jižní části obce, kde v současné době vzniká nová zástavba rodinných a bytových domů a občanské vybavenosti.

Střety záměrů s limity

- 50 m od hranice lesa × zastavitelná plocha bydlení (ZL82)

Střety záměrů s hodnotami

- Plocha bydlení × 1. třída BPEJ (ZH57)

Střety záměrů

- Plocha bydlení × energetické vedení (ZZ7)

(ZÚR StK, 2011)

⁶ Koefficient ekologické stability. $KES \geq 3,00$: výrazná převaha ekologicky stabilních struktur, $KES \leq 0,10$: maximální narušení přírodních struktur (www.is.mendelu.cz).

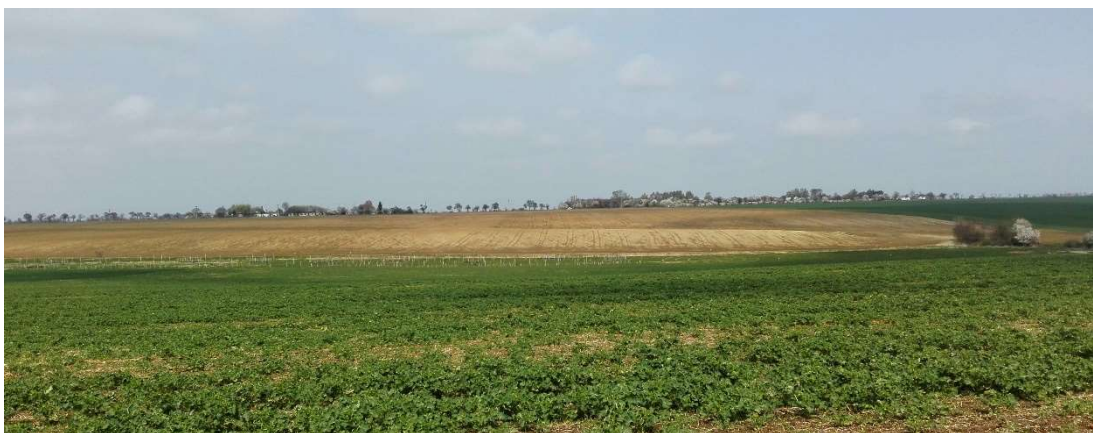
Obr. 11.: Ne příliš lichotivý průhled od severního břehu Strahovského rybníka na skladové haly firem a „Chrášťanskou navážku“.

Obr. 13.: Pohled na „Chrášťanskou navážku“, která je vidět prakticky z jakéhokoli místa v obci, ve srovnání s čtyřpodlažními bytovými domy, stojícími přímo naproti. V tomto místě rovněž hrozí srůstání obcí.

Obr. 12.: Staré ekologické zátěže, skládky, nacházející se zejména v jihovýchodní části území.

Obr. 14.: Rozsáhlé plochy zemědělské půdy mohou zvýšit náchylnost k erozi a množství těchto ploch je v rozporu se ZÚR StK. Nepřítomnost větrolamů má na svědomí velmi silné poryvy větru pronikající do intravilánu obce.

Obr. 15.: Vlevo hodnotné dřeviny, vpravo rybník Bašta. Procházející silnice tvoří bariéru v biokoridoru zejména pro drobné obojživelné živočichy.

Obr. 16.: Ostrý přechod mezi volnou krajinou a nově vznikající zástavbu v jižní části obce Chýně. V tomto území se rovněž nachází všechny zmíněné střety.

5.5.4 Úkoly k řešení z nadřazené ÚPD a ÚAP

Obec Chýně spadá do správního obvodu obce s rozšířenou působností Černošice a do rozvojové oblasti republikového významu OB1 Metropolitní rozvojová oblast Praha.

Rozvojová oblast OB1 prošla za posledních 15 let výraznou proměnou způsobenou nadprůměrným rozšiřováním zastavěného území. Tlak na vymezování dalších zastavitelných ploch i nadále trvá a v případě řešené obce Chýně i nad únosnou míru daného prostředí. Tato proměna zasáhla nejen do struktury sídel, ale i do volné krajiny, kde došlo k nevratnému záboru zemědělské půdy, fragmentaci krajiny dopravou, ztrátě charakteru a identity a na mnoha místech, včetně Chýně, došlo i k výraznému narušení estetických hodnot venkovské krajiny (ÚAP Černošice, 2015).

Politika územního rozvoje (2015) stanovuje pro rozvojovou oblast OB1 následující úkoly: pořízení územních studií řešících zejména vzájemné vazby veřejné infrastruktury, dále koordinace rozvoje a využití území hlavního města Prahy a Středočeského kraje a pořízení územních studií řešících problém suburbanizace, zejména nekoncepční rozvoj (PÚR ČR, 2015, s. 20).

Zásady územního rozvoje (2011) stanovují na základě cílových charakteristik krajiny v řešené obci tyto úkoly: V sídelní krajině vytvářet kvalitní obytný standard a změnami využití území nesnižovat obytný standard a likvidovat či znehodnocovat její existující krajinářské a kulturně historické hodnoty. V krajině relativně vyvážené je úkolem dosáhnout relativně vyváženého poměru ekologicky labilních a stabilních ploch a změny využití území nesmí narušit relativně vyváženou krajinu nebo zabránit dosažení vyváženého stavu. V krajině vodárenské je úkolem zachovávat a chránit přírodní podmínky zajišťující potřebnou kvalitu a kvantitu vodního zdroje a neohrozit kvalitu nebo kvantitu vodního zdroje (ZÚR StK, 2011, s. 59 a 61).

Územně analytické podklady ORP Černošice (aktualizace, 2016, s. 32) doporučují pro zlepšení udržitelného rozvoje území zmírnit nárůst počtu obyvatel (do 20 % za pět let), dobudovat potřebnou infrastrukturu pro stávající zástavbu (zejména nedostatečné kapacity MŠ a ZŠ, napojení objektů na centrální ČOV, zlepšení stavu všech pozemních komunikací a veřejných prostranství), výstavbu v nových lokalitách podmínit dostatečnou infrastrukturou, zvýšit možnost pracovních míst v obci, vybudovat obchvat sídla, které je zatíženo intenzivní automobilovou dopravou a

obnovit tradiční zemědělskou krajinu (obnovit cestní síť s doprovodnou zelení, vybudovat protierozní opatření na velkých plochách orné půdy).

Co se týče vyváženosti pilířů udržitelného rozvoje, v řešené obci je potřeba jednoznačně posílit přírodní pilíř, který zaostává daleko za zbylými dvěma pilíři, sociálním a ekonomickým. Z hlediska životního prostředí je ve správním obvodu ORP Černošice prioritním problémem k řešení funkčnost a návaznost ÚSES na všech úrovních a zlepšení vodní retence v území (retenční opatření v krajině, však na vlastním pozemku) (ÚAP Černošice, 2016, s. 33).

6. NÁVRHOVÁ ČÁST

Návrh nové koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně vznikl zejména z důvodu neefektivního řešení krajiny v obci. V současné době obec zároveň pořizuje nový územní plán a tato práce tedy může posloužit jako jeden z podkladů pro tento nový územní plán.

V řešeném území se nachází dílčí hodnoty, které jsou v rámci koncepce uspořádání krajiny chráněny. Jedná se však o krajinu příliš přeměněnou, je tedy nežádoucí zachovávat její krajinný ráz a tvářnost.

Z úkolů stanovených v ZÚR StK (2011) a v ÚAP Černošice (2016) vyplývá důležitost vytvoření rekreačně hodnotné krajiny a nutnost zamezení nekontrolovaného nárůstu počtu obyvatel, tedy i vymezení dalšího zastavitelného území. Z legislativy rovněž vyplývá, že má být chráněna 1. třída BPEJ, která se v této krajině nachází.

Návrh nové koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně, který je v souladu s nadřazenou ÚPD a s ÚAP spočívá zejména v utvoření pestřejší mozaiky současně rozsáhlých zemědělských ploch, především v západní a východní části území, zvýšením podílu liniové zeleně, doprovodné zeleně komunikaci, a vymezením plošného ÚSES. Tyto navrhované změny povedou ke snížení náchylnosti půdy k erozi, zejména větrné, a tím dojde ke zmírnění průniku silného větru do intravilánu obce, dále dojde ke zlepšení retenční schopnosti krajiny, zejména ve výhodní části obce.

Ke lepší prostupnosti krajiny povedou nově navrhované pěší cesty a cyklistické trasy propojující především již existující cesty a cyklotrasy v západní části území a dále dojde ke zlepšení napojení samotné zástavby obce na krajinu v celém řešeném území obce Chýně.

Povodněmi ohrožené oblasti se v obci spíše nenachází, pouze v oblasti vymezeného biokoridoru v okolí Litovického potoka a rybníků Bašta a Strahovský je vymezena oblast výjimečně ohrožená povodněmi. Jako prevenční ochrana před povodněmi je navrhována meandrace⁷ Litovického potoka.

V rámci nové koncepce uspořádání krajiny obce Chýně jsou vymezeny dle vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území následující plochy s rozdílným způsobem využití:

6.1 Regulativy ploch s rozdílným způsobem využití

Regulativy ploch inspirovány: Nástroje a postupy rozhodování o využití ploch a pozemků podle územního plánu, Ing. arch. Pavel Koubek (©2017).

1) PLOCHY REKREACE

Hlavní využití

- plochy plnicí funkci organizované i neorganizované, hromadné i individuální rekreace s příslušnými objekty.

Přípustné využití

- vybavení a vybrané stavby pro rekreaci (např. turistické cesty, cyklistické stezky, naučné stezky, otevřený jezdecký areál, odpočivné altány a přístřešky, pikniková místa, vyhlídky, rozhledny, informační prvky, sportovní a herní prvky apod.),
- veřejná prostranství a plochy veřejné zeleně s mobiliárem pro relaxaci a orientaci,
- sportovní a relaxační zařízení,
- specializovaná turistická zařízení (po zohlednění specifických podmínek: agroturistika, cykloturistika, hipoturistika apod.),
- doplňková maloobchodní a stravovací zařízení – jen jako součást stavby hlavního využití,
- služební či pohotovostní byty – jen jako součást stavby hlavního využití;
- nezbytná technická a dopravní infrastruktura.

Nepřípustné využití

⁷ Meandr je nepatrně zahloubený zákrut vodního toku vzniklý přirozeně, boční erozí a usazováním, nebo uměle (www.geology.cz).

- stavby a zařízení, které nesouvisejí s vymezeným hlavním nebo přípustným využitím,
- stavby a zařízení, které v důsledku provozovaných činností překračují stanovené limity zatížení okolí hlukem, prachem, exhalacemi nebo organoleptickým pachem – a to i druhotně např. vyvolanou nákladní dopravou,
- komerční výroba solární energie (nad rámec přímé spotřeby v objektu).

Podmínky prostorového uspořádání

- alespoň 30 % rozlohy rekreační plochy bude využito pro veřejnou zeleň

2) PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Hlavní využití

- veřejná prostranství a plochy veřejné zeleně s mobiliářem (lavičky, informační systémy atd.).

Přípustné využití

- drobné objekty související s využitím ploch pro odpočivnou a reprezentativní funkci,
- přístřešky pro zastávky veřejné dopravy,
- vedení nezbytných komunikací včetně odstavných stání, vedení cyklistických stezek,
- nezbytné stavby infrastruktury (vodovody, plynovody, rozvod elektro, telekomunikací, kanalizace) vč. nezbytných technických zařízení, trigonometrická síť a podobně,
- vodní plochy po provedení biologického hodnocení lokality.
- fotovoltaické elektrárny jsou přípustné, pokud jsou umístěny na střešní konstrukci staveb,

Nepřípustné využití

- stavby a zařízení, které nesouvisejí s vymezeným hlavním nebo přípustným využitím,
- stavby a zařízení, které v důsledku provozovaných činností překračují stanovené limity zatížení okolí hlukem, prachem, exhalacemi nebo organoleptickým pachem – a to i druhotně např. vyvolanou nákladní dopravou.

3) PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ

Hlavní využití

- zajištění podmínek pro nakládání s vodami, údržbu a ochranu vodních prvků, regulaci vodního režimu.

Přípustné využití

- koryta vodních toků a nádrží,
- nezbytné stavby infrastruktury (vodovody, plynovody, rozvod elektro, telekomunikací, kanalizace) vč. nezbytných technických zařízení, trigonometrická síť a podobně,
- vodohospodářské stavby,
- rekreační využití vodních ploch (koupaliště, rybolov apod.)

Nepřípustné využití

- veškeré stavby a činnosti, které nesouvisí s hlavním využitím a nejsou uvedeny jako stavby přípustné.

4) PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ

Hlavní využití

- zemědělská prvovýroba na zemědělském půdním fondu, zajištění podmínek pro obhospodařování půdy.

Přípustné využití

- doplňkové zemědělské účelové objekty pro zemědělskou výrobu (polní hnojiště, odstavné plochy, zařízení pro uskladnění siláže, letní přístřešky pro pastevní odchov dobytka, pastevní areály apod.).
- místní účelové komunikace,
- stavby pro rozvod energií,
- výstavba zařízení a realizace opatření pro ochranu zemědělského půdního fondu (protierozní opatření apod.),
- výstavba zařízení a realizace opatření pro stabilizaci případně intenzifikaci zemědělské produkce na zemědělském půdním fondu (odvodnění, závlahy apod.),
- výstavba a realizace zařízení pro speciální zemědělské kultury,
- terénní úpravy, které nenaruší nebo dokonce zlepší organizaci zemědělského půdního fondu, a přitom neohrozí vodní režim území, kvalitu podzemních vod a obecně ochranu přírody a krajiny.

Nepřípustné využití

- činnosti, které nesouvisejí s vymezeným hlavním nebo přípustným využitím,
- činnosti, které by následně omezovaly formy či intenzitu zemědělského obhospodařování,
- znečišťování půdy škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí a existenci živých organismů, poškozování příznivých fyzikálních, biologických a chemických vlastností půdy,
- výroba energie (s výjimkou solárních článků pro vlastní spotřebu energie aplikovaných na stavebních objektech).

5) PLOCHY LESNÍ

Hlavní využití

- Plochy určené k plnění funkce lesa, zajištění podmínek pro využití pozemků pro les a jeho údržbu.

Přípustné využití

- stavby pro zajišťování lesnického hospodaření, provozu lesních školek a myslivosti,
- vedení nezbytných komunikací včetně odstavných stání, vedení cyklistických stezek,
- stavby nezbytné infrastruktury (vodovody, plynovody, rozvod elektro, telekomunikací, kanalizace) vč. nezbytných technických zařízení, trigonometrická síť a podobně,
- vodohospodářské stavby,
- vodní plochy po provedení biologického hodnocení lokality,
- plochy veřejné zeleně,
- stavby přípustné v nezastavitelném území dle platných právních předpisů.

Nepřípustné využití

- veškeré stavby a činnosti, které nesouvisí s hlavním využitím a nejsou uvedeny jako stavby přípustné,
- oplocení pozemků kromě oplocení školek.

6) PLOCHY PŘÍRODNÍ

Hlavní využití

- plochy zahrnuté do územního systému ekologické stability (biokoridory, biocentra, interakční prvky), plochy významných krajinných prvků.

Přípustné využití

- veřejná zeleň
- objekty křižující technické infrastruktury včetně komunikací za předpokladu minimálního negativního vlivu na funkci ÚSES,
- nezbytná technická zařízení pro údržbu vodních toků a krajiny,
- stavby a zařízení, která jsou v zájmu ochrany přírody a krajiny.

Nepřípustné využití

- veškeré stavby a činnosti, které nesouvisí s hlavním využitím a nejsou uvedeny jako stavby přípustné,
- oplocení pozemků.

7. DISKUZE

Krajina je důležitou součástí života nás všech. Je podstatnou složkou základu identity a tvoří rámec našeho bytí, zároveň je nositelkou hodnot, a proto je důležité chránit a udržovat všechny její části a posilovat její rekreační hodnotu, která má pro lidi stále větší význam (Maier, 2012).

Dynamický rozvoj obce Chýně, a tedy i upřednostňování řešení zastavěného území před krajinou, má za následek výrazný pokles kvality životního prostředí, ekologické stability a celkového rekreačně ne příliš hodnotného řešení krajiny v obci.

Obec Chýně v současné době pořizuje nový územní plán, jehož zadání bylo schváleno v březnu 2017. Tento územní plán navrhuje např. novou zástavbu, přibližně 350 domů, ve východní části obce vedle „Chrášťanské navážky“, tento návrh je však v rozporu s ÚAP Černošice (2016), které pro zlepšení udržitelného rozvoje území doporučují zamezit dalšímu nárůstu obyvatel, naopak by se měla obnovit cestní síť a doprovodná zeleň. Koncepti uspořádání krajiny zatím nově vznikající územní plán příliš neřeší.

Z poznatků o plánování krajiny a koncepci uspořádání krajiny zjištěných v průběhu zpracování této bakalářské práce je patrné, že zpracování KUK zatím není zcela metodicky dořešeno a je potřeba s „*ohledem na konkrétní krajinu některá témata v rámci územního plánu rozpracovat podrobněji a podle potřeby uvedený seznam témat rozšířit*“ (Maier & kol., 2012, s. 59).

Obsah KUK je uveden v písm. e, odst. 1 a písm. b, odst. 3 přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. Textová část územního plánu obsahuje KUK (včetně vymezení ploch a stanovení podmínek pro změny v jejich využití), územní systém ekologické stability krajiny, prostupnost krajiny, protierozní opatření, ochranu před povodněmi, rekreaci, dobývání nerostů apod. Z řešení KUK v modelovém území, obci Chýně, je zřejmá náročnost a nutnost řešení KUK.

8. ZÁVĚR A PŘÍNOS PRÁCE

Vypracovaný návrh nové koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně byl vypracován v souladu s vyhláškou 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, s nadřazenou ÚPD a ÚAP a na základě poznatků získaných při zpracování této bakalářské práce, zejména z odborné literatury při zpracování literární rešerše, z jednotlivých analýz a při terénním průzkumu.

Obec Chýně by se měla zaměřit především na soulad s nadřazenou ÚPD a ÚAP, a tím zamezit dalšímu vymezování zastavitelných ploch, případně jej podmínit dostatečnou veřejnou infrastrukturou, dopravní, technickou a veřejnými prostranství. Prioritou při řešení samotné krajiny je dokončení plošného ÚSES, obnovení cestní sítě a výsadba liniové doprovodné zeleně.

Návrh nové koncepce uspořádání krajiny obce Chýně může posloužit jako jeden z podkladů pro nově vznikající územní plán obce Chýně, který má nyní schválené zadání. Návrh koncepce uspořádání krajiny by mohl být pro obec a její nový územní plán přínosem vzhledem k tomu, že doposud byla krajina v Chýni řešená velmi neefektivně a v rozporu s nadřazenou územně plánovací dokumentací a územně analytickými podklady.

9. SEZNAM PŘÍLOH

Výkres č. 1: Krajinné hodnoty na území obce Chýně

Výkres č. 2: Problémy a střety na území obce Chýně

Příloha č. 1: Hlavní výkres: Koncepce uspořádání krajiny v obci Chýně

10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

- CÍLEK, V. (2006). *Mikromytologická diverzita a časový ráz krajiny*. Praha: in VOREL, I. & SKLENIČKA, P. (2006) *Ochrana krajinného rázu - třináct let zkušeností, úspěchů i omylů*. ISBN: 80-903206-7-8.
- DEMEK, J. (1987). *Obecná geomorfologie*. Praha: Academia.
- DNEBOSKÁ, M. (2006). *Hledání jednoho z aspektů krajinné identity*. Praha: in VOREL, I. & SKLENIČKA, P. (2006) *Ochrana krajinného rázu - třináct let zkušeností, úspěchů i omylů*. ISBN: 80-903206-7-8.
- FORMAN, R. T. T. & GORDON, M. (1986). *Landscape Ecology*. New York: J. Wiley and Sons. ISBN: 978-0-471-87037-1.
- HACK, J. (1960). *Interpretation of erosional topography in humid temperate regions*. American Science. Ex SKLENIČKA, P. (2003), *Základy krajinného plánování*. ISBN: 80-903206-1-9.
- HAVRLANT, M. & BUZEK, L. (1985). *Nauka o krajině a péče o životní prostředí*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- CHVOJKOVÁ, A. (2014). *Demografická studie obce Chýně, analýza a prognóza*.
- KOLEJKA, J. (2007). *Metody studia změn krajiny*. Načteno z Západočeská univerzita v Plzni: https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/handle/11025/5947/075-90_Kolejka.pdf?sequence=1
- LIPSKÝ, Z. (2002). *Sledování historického vývoje krajinné struktury s využitím starých map*. In *Krajina 2002 - od poznání k integraci*. Ústí nad Labem: MŽP Praha. ISBN: 80-7212-225-8.
- LÖW, J. & spol. (1995). *Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability*. Brno: nakladatelství Doplněk, MŽP. ISBN: 80-85765-55-1.
- MAIER, K. & kol. (2012). *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Garda. ISBN: 978-80-247-4198-7.
- MEJSNAROVÁ, J. (20. červen 2011). *Principy a pravidla územního plánování*. Načteno z Ústav územního rozvoje: <https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaC/C6-2011.pdf>
- NETOPIIL, R. (1972). *Hydrologie pevnin*. Praha: Academia.
- SÁGA, M. (2015). *Historie Chýně [cit. 2017-02-13]*. Načteno z Obec Chýně: <https://www.chyne.cz/ochyeni/historie-chyne>
- SKLENIČKA, P. (2003). *Základy krajinného plánování*. Praha: Naděžda Skleničková. ISBN: 80-903206-1-9.
- SVATOŠ, M. & kol. (2009). *Agrární politika*. Praha: Česká zemědělská univerzita. ISBN: 978-80-213-1914-1.
- SVOBODOVÁ, K. (2011). *Krajinný ráz*. Praha: Fakulta architektury, ČVUT v Praze, Ústav prostorového plánování. Načteno z ČVUT: http://cvut.mapovyportal.cz/krajina_krajiny_raz.pdf.

- SWANWICK, C. (2002). *Landscape character assessment*. ex. MAIER, K. & kol. (2012) Udržitelný rozvoj území. ISBN: 978-80-247-4198-7.
- TUNKA, M. (2001). *České územní plánování v době obratu. Urbanismus a územní rozvoj*. Praha: Ex SKLENIČKA, P. (2003) *Základy krajinného plánování*. ISBN: 80-903206-1-9.
- TUREK, R. (1939). *Nálezová zpráva s přílohou*. Chýně: Načteno z Archiv na dosah: <http://archiv.archeologienadosah.cz/items/show/258>.
- ŽÁK, L. (1947). *Obytná krajina*. Praha: S.V.Ú. Mánes - Svoboda.

Legislativa a dokumentace k územnímu plánování:

- Aktualizace územně analytických podkladů ORP Černošice*. (2016). Černošice: MěÚ Černošice, Úřad územního plánování.
- Evropská úmluva o krajině*. (2000). Florencie: Rada Evropy.
- Plán společných zařízení, zájmové území Chýně, kraj Středočeský*. (2005). Zemědělská agentura a Pozemkový úřad Praha - západ
- Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1* (2015). Načteno z Ministerstvo pro místní rozvoj: http://www.mmr.cz/getmedia/e7ff2b3b-b634-425f-8fa5-6699b8d2f755/2015_VI_8_cistopis_apur_1.pdf?ext=.pdf.
- Úmluva o biologické rozmanitosti*. (1993). Načteno z Informační systém Úmluvy o biologické rozmanitosti: <http://chm.nature.cz/umluva-o-biologicke-rozmanitosti-cbd/>
- Územní plán hlavního města Prahy, koncept*. (2009). Načteno z IPR Praha: <http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/textova-cast/oduvodneni/DilC/DilC-komplet.pdf>
- Územní plán obce Chýně, textová část*. (2004). Načteno z Obec Chýně: https://www.chyne.cz/images/pdf/uzemniplan/2004/UP_text.pdf
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., Ministerstva životního prostředí*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Zákon č. 114/2002 Sb., o ochraně přírody a krajiny*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)*. (ve znění pozdějších předpisů).
- Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)*. (ve znění pozdějších předpisů).

Zásady územního rozvoje Středočeského kraje (2011). Načteno z Středočeský kraj:
<http://up.webmap.cz/stredocesky/zasady-uzemniho-rozvoje/>

Internetové zdroje:

ČÚZK archivní mapy. (©2017). <http://archivnimapy.cuzk.cz>

Co je to ÚSES. (©2017). Načteno z Portál ÚSES: <http://www.uses.cz/1.3-co-je-to-uses>

Environmentální infocentrum Klatovy. (©2017). *Krajinotvorba*. Načteno z ÚHLAVA o.p.s.:
www.envic.cz/download.php?fid=446

Geologické a geovědní mapy. (©2017). Načteno z: <http://www.geologicke-mapy.cz/mapy-internet/mapa/>

Ing. arch. Pavel Koubek. (©2017). Nástroje a postupy rozhodování o využití ploch a pozemků podle územního plánu. Načteno z:
http://www.cesbrod.cz/media/3/05_pdf/upnastapostupy.pdf

Litovicko - Šárecký potok (2011). Načteno z Lesy hl. m. Prahy:
<http://www.lhmp.cz/vt/prazske-potoky-2/litovicko-sarecky-potok/>

Meandr. (©2017). Načteno z Geologická encyklopedie:
<http://www.geology.cz/aplikace/encyklopedie/term.pl?meandr>

Mendelova univerzita v Brně. (©2017). <http://is.mendelu.cz>

O Chýni. Načteno z Obec Chýně: <https://www.chyne.cz/ochyni/ochyni-clanek>

Rekreační potenciál území. (3. říjen 2010). Načteno z Ústav inženýrských staveb, tvorby a ochrany krajiny:
<http://www.utok.cz/sites/default/files/data/USERS/u21/dokumenty/Rekrea%C4%8Dn%C3%AD%20potenci%C3%A1%20krajiny-2010-bez%20UP.pdf>

Suburbanizace. (©2017). <http://suburbanizace.cz>

Těžba dřeva v ČR. (3. září 2016). Načteno z Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem: <http://www.uhul.cz/rychle-informace/444-rocne-se-v-cr-tezi-cca-16-mil-m3-dreva>

ÚSES. (©2017). Načteno z Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky:
<http://www.ochranaprirody.cz/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/uses/>

Veřejná databáze. (©2017). Načteno z Český statistický úřad: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (©2017). <http://vumop.cz>